

Курінна А.В.

Національний авіаційний університет, Україна

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Юринець Ю.Л.

ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Обов'язковою передумовою і визначальною ознакою демократичної, правової держави є проведення періодичних, вільних виборів, сутність яких полягає в утворенні органів державного та місцевого управління та зміні виборчих посадових осіб на основі демократичних процедур.

Народ вправі вільно визначати структуру складу представницького органу державної влади, реалізуючи своє природне та суверенне право на політичне самовизначення. Виборці виражають свою думку відносно кандидатів на виборні посади, які в рамках виборчого процесу виступають в якості носіїв певних програм з управління державою та суспільством.

У виборчому законодавстві приділяється велика увага виборчому процесу, тобто певної врегульованої правовими нормами сукупності дій громадян і уповноважених органів, які спрямовані на формування якісного і кількісного складу органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Виборчий процес – це система врегульованих Конституцією та законами України основних послідовних процесуальних стадій організації та проведення виборів в Україні [5, с.157].

Виборчий процес в Україні здійснюється на підставі Конституції України та законів України «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори президента України», «Про вибори депутатів Автономної республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», «Про Центральну виборчу комісію», «Про Державний реєстр виборців».

Перед оголошенням початку виборчого процесу, державним органам і вищим посадовим особам надається ряд вказівок про життя ними заходів, щодо забезпечення прав громадян, принципів демократичного суспільства, відкритості у виборчому процесі. Саме тому виборчий процес здійснюється на засадах: 1) дотримання принципів виборчого права; 2) законності та заборони незаконного втручання будь-кого у цей процес; 3) політичного плюралізму та багатопартійності; 4) публічності і відкритості; 5) свободи передвиборної агітації, рівного доступу всіх кандидатів до засобів масової інформації; 6) неупередженості до партій кандидатів у президенти і депутати з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб та керівників підприємств, установ і організацій [2, ч.2 ст.11].

Однією з головних складових частин виборчого процесу є його суб'єктивний склад, оскільки виборчі етапи та процедури складають лише зміст виборчих відносин, а їхня реалізація здійснюється лише через дії їхніх суб'єктів. Статус

- солідарність відповідальності (матеріальних зобов'язань) між поколіннями, галузями економіки, територіями, окремими організаціями і громадянами, яка зумовлює необхідність перерозподілу фінансових ресурсів виходячи з обсягу поточних потреб, а не обсягу фінансового внеску відповідних учасників;

- державний (загальнонаціональний) характер власності на сплачені страхові внески (міжгалузевий і міжрегіональний перерозподіл фінансових ресурсів);

- підтримка рівня життя пенсіонерів (осучаснення пенсій шляхом збереження купівельної спроможності нарахованої пенсії протягом усього періоду життя);

- індивідуальний облік (персоніфікація) сплачених страхових внесків та ін.

З названих вище критеріїв, покладених в основу системи обов'язкового пенсійного страхування в нашій країні, логічно виключаються або повинні бути скориговані відповідно до специфіки регіональної пенсійної системи лише шість:

1) загальності пенсійного страхування – повинен бути трансформований в критерій загальності охоплення регіональним пенсійним страхуванням всіх осіб, що проживають і працюють в схожих умовах;

2) солідарності можливе у разі організації нової системи за розподільчою схемою або накопичувальною (змішаною), такої, що припускає перерозподіл коштів з урахуванням тривалості життя пенсіонерів;

3) державної гарантії дотримання прав застрахованих осіб незалежно від фінансового стану страховика – повинен бути перетворений на принцип обов'язкового страхування відповідальності страховика (у випадку якщо це не ПФУ, оскільки держава не зобов'язана брати на себе ризики банкрутства приватних компаній) і забезпечення збереження коштів пенсійних накопичень;

4) єдності і державного характеру державного пенсійного страхування не може застосовуватися до різних типів регіональних систем, проте його застосування є обов'язковим для всіх застрахованих осіб – учасників однієї пенсійної системи, які мають однакові показники стажу, заробітку, сплачених внесків і т. ін.;

5) обов'язковості сплати страхових внесків діє лише в тому випадку, якщо регіональна пенсійна система буде віднесена до розряду обов'язкових. У добровільних пенсійних системах, очевидно, дана умова не застосовується;

6) державного (загальнонаціонального) характеру власності на сплачені внески застосовний винятково для загальнодержавних систем, в яких страховиком також є державна або повністю підзвітна і підконтрольна органам державної влади компанія. У випадку, якщо пенсійна система організована в рамках приватної компанії (наприклад, НПФ), питання про право власності на сплачені внески може вирішуватися неоднозначно.

Таким чином, переважна більшість критеріїв обов'язкового пенсійного страхування, закріплених у чинному законодавстві, можуть і повинні бути використані при формуванні регіональних пенсійних систем.

Філоненко Оксана Анатоліївна,

Здобувач Академії муніципального управління

КРИТЕРІЇ ЗДІЙСНЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

За своєю сутністю пенсія багатофункціональна. Всі притаманні їй функції становлять діалектичне єдине і лише в сукупності дозволяють правильно зрозуміти сутність і зміст пенсії, протиріччя і проблеми, які виникають у процесі вдосконалення державної пенсійної системи.

У системі пенсійного страхування право на пенсію та її розмір напряму пов'язаний із індивідуальним ступенем участі людини у формуванні страхових коштів (через персоніфіковані страхові внески та тривалість їх сплати – страховий стаж). Джерелом страхових пенсійних виплат є кошти працівників та роботодавців, за рахунок яких формується фінансовий ресурс пенсійної системи.

Фактично страхова пенсія є довгостроковим контрактом роботодавців та працівників різних поколінь, в якому держава виступає лише гарантом виконання. При цьому держава в системі пенсійного страхування здійснює в основному лише регулятивні та адміністративно-технічні функції, спрямовані на перерозподіл фінансових ресурсів між роботодавцями та діючими і колишніми працівниками (пенсіонерами).

Основними критеріями здійснення обов'язкового пенсійного страхування в нашій країні визнаються:

- стійкість фінансової системи обов'язкового соціального страхування, що забезпечується на основі еквівалентності страхового забезпечення і страхових внесків;
- загальний обов'язковий характер соціального страхування, доступність для застрахованих осіб реалізації своїх соціальних гарантій;
- державна гарантія дотримання прав застрахованих осіб на захист від страхових ризиків і виконання зобов'язань з обов'язкового соціального страхування незалежно від фінансового стану страховика;
- державне регулювання (управління і контроль) всієї системи обов'язкового соціального страхування;
- автономність фінансової системи обов'язкового соціального страхування від Державного бюджету на всіх його рівнях;
- єдність і державний характер державного пенсійного страхування;
- обов'язковість для всіх страхувальників сплати страхових внесків до бюджету державного пенсійного страхування;
- солідарність усіх учасників пенсійної системи при формуванні фінансових ресурсів бюджету пенсійного страхування (консолідованість бюджету);

суб'єктів виборчих відносин передбачає: по-перше, наявність у них процесуальних прав і обов'язків, а по-друге, юридичну зумовленість їхньої реалізації через виборчі дії, процедури. Стаття 12 Закону України «Про вибори народних депутатів України» визначає суб'єктами виборчого процесу: 1) виборця; 2) виборчу комісію (ЦВК); 3) партію, що висунула кандидатів у депутати; 4) кандидата у депутати, зареєстрованого у порядку, встановленому цим Законом; 5) офіційного спостерігача від партії. Однак до учасників виборчого процесу також відносять органи державної влади, органи місцевого самоврядування та їх службові та посадові особи, політичні партії, громадські організації, ЗМІ тощо.

Виборчий процес – досить складний і багатограний, тому має здійснюватися в законодавчо визначеному процесуальному порядку і включає такі етапи: 1) складання списків виборців; 2) утворення територіальних виборчих округів; 3) утворення виборчих дільниць; 4) утворення виборчих комісій; 5) висунування та реєстрація кандидатів у депутати, Президенти; 6) проведення передвиборчої агітації; 7) голосування; 8) підрахунок голосів виборців та встановлення підсумків голосування; 9) встановлення результатів виборів депутатів, Президента [2, ч.5 ст.11]

Виборчий процес завершується через 15 днів після дня офіційного оприлюднення ЦВК результатів виборів депутатів.

Правовою підставою початку виборчого процесу визначено рішення Верховної Ради України у вигляді постанови про призначення чергових чи позачергових виборів Президента України[3], народних депутатів України[2] або депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Указ Президента України про призначення позачергових виборів народних депутатів України також є підставою для початку виборчого процесу.

Варто зазначити, що у виборчому Законі України до етапів виборчого процесу не включається можливий другий тур голосування та проведення повторних виборів, хоча і передбачає можливість і порядок їх проведення.

Комплексна робота щодо організації та проведення виборів в Україні здійснюється Центральною виборчою комісією. Згідно зі ст.1 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», ЦВК є постійним діючим державним органом, який відповідно до Конституції та законів України забезпечує організацію підготовки та проведення виборів Президента України і народних депутатів України. Комісія здійснює контроль за діяльністю та консультативно-методичне забезпечення виборчих комісій, які утворюються для організації і підготовки виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів та комісій з місцевих референдумів [4, ст.1].

Також слід зауважити, що виборчий процес нерозривно пов'язаний з використанням інформаційного простору, адже саме ЗМІ виступають певним посередником при обміні інформації між суб'єктами виборчих відносин. В законодавстві України зазначено про гласність і відкритість виборчого процесу, тобто зобов'язання органів державної влади, їх посадових та службових осіб, які займаються організацією виборчого процесу, інформувати громадян про хід цього процесу і надавати

будь-яку інформацію пов'язану з ним. Закон зобов'язує ЗМІ об'єктивно висвітлювати інформацію щодо підготовки та проведення виборів, з метою не надходження до виборців інформації скривдженого характеру, яка може призвести до певного маніпулювання думками виборців та помилок в їх виборі.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що виборчий процес досить складний і при його реалізації виникає чимало проблем і спірних питань, вирішення яких покращить виборчий процес та ефективність виборів.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. -1996.-№30.-С.141
2. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 10–11. – С. 73.
3. Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 14. – С. 81.
4. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 36. – С. 448
5. Погорілко В.Ф. Конституційне право України: Підручник. / В.Ф. Погорілко, В.Л. Федоренко. – К.: Правова єдність, 2010. – 432 с.

Мельник П.М.

Національний авіаційний університет, Україна

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Юринець Ю.Л.

ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Функції Конституції обумовлені і визначаються її роллю, яку вона здійснює у регулюванні суспільних відносин. Вони обумовлені також змістом самої Конституції. Великий обсяг та складність суспільних відносин, що регулюються нормами Конституції, обумовлюють багатоплановість її функцій [2, с. 65].

Функції Конституції України – це основні напрями і способи її впливу на ті відносини, які існують і розвиваються у суспільстві та державі. Через функції розкривається сутність і призначення Конституції, її місце і роль як у системі регулювання найважливіших і найзагальніших суспільних відносин, так і в загальному процесі державотворення та правотворення. Функції Конституції дають відповідь на питання, навіщо існує Конституція.

У науці конституційного права вчені виокремлюють різні види функцій Конституції. Зокрема, російські правники виділяють чотири основні функції Конституції: політичну, організаційну, юридичну та ідеологічну. Вітчизняний учений В.В. Кравченко виокремлює тільки юридичну, політичну та ідеологічну функції. М.І. Козюба пропонує класифікувати функції Конституції за певними

ційним інноватором, створювати інститути, що полегшують кооперацію діяльності, а також здійснювати моніторинг і контроль за дотриманням взаємних зобов'язань, узятих на себе її учасниками, сприяючи мінімізації трансакційних витрат економічних агентів.

Створення ринкового господарства в сучасних умовах неминує загострює проблему дефіцитності ресурсів, яка ускладнюється постійною зміною зовнішнього середовища. Держава, проводячи економічну політику, може сприяти пом'якшенню проблеми обмеженості ресурсів та ефективному інвестуванню шляхом створення інституційного середовища, яке б стимулювало підприємницьку активність та ініціативу, економічне зростання на основі структурно-інноваційних перетворень, затвердження сучасної соціальної інфраструктури і механізмів соціально-ринкової економіки (забезпечення внутрішньої і зовнішньої безпеки учасників ринку; забезпечення недоторканності приватної власності; забезпечення єдиних, рівних, прозорих і стабільних правил господарського життя; забезпечення виконання контрактів приватними особами; ліквідація обмежень на участь громадян у господарському житті, сприяння конкуренції).

Приймаючи до уваги протиріччя, що накопичилися в стосунках між державою і підприємцями, коли підприємці не розуміють, за що вони платять податки, оскільки держава не може надати їм відповідні суспільні блага, зроблено висновок, що важливою передумовою зниження масштабів ухилення від сплати податків є розвиток і взаємодія державних і недержавних інститутів, які забезпечують ефективний зв'язок між сплатою податків і отриманням вигод від споживання суспільних благ: інститути представницької демократії, публічного контролю за державними фінансами, бюджетний федералізм. Таким чином, у платників податків формується розуміння того, як через систему оподаткування здійснюється обмін податків на блага загального споживання у вигляді гарантованих державою прав власності, соціального захисту, безпеки і комфорту існування. При цьому, чим повніше будуть враховані інтереси платників, тим більш активну позицію вони займатимуть не тільки у зміцненні відносин «податкова система – платники податків», але й у формуванні раціональних механізмів сплати податків.